

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan sveder, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. Telefon št. 34.

Razpor v nemškem taboru.

Na Dunaju, 28. marca.

V nemškem taboru je nastal razpor, s katerim se bavi vse časopise in kateremu se pripisuje velik pomen za razvoj naših političnih razmer.

Oficijoznemu veselju, da je nastal ta razpor, se ni čuditi, saj je vladi z njim jako ustrezno. Ta razpor jej je dokaz, da Nemci niso več jedini glede načina, kako naj delajo vladi opozicijo, in obuja v njej upanje, da razcepljena nemška vojska ne bo mogla preprečiti vzprejetja nagodbe, rešitve najvažnejše vladne naloge.

Razpor je nastal že pri vstopu dr. Bärnertherja v ministerstvo, a ker nemškoliberalni veleposelniki itak niso bili nikdar posebno verni in zanesljivi zavezniki ostalih nemških strank, ni ta krat nihče mislil, da bode stvar upljlivala na razmerje mej drugimi nemškimi strankami.

A vender se je to zgodilo. Nemška napredna stranka je nakrat izgubila veselje za obstrukcijo in takisto tudi nemškonacionalna stranka. Slednja se je le vsled pritiska Schönererjevskih zaupnih mož odločila za obstrukcijo, pa jo hoče tirati dostojno, ne tako sramotno prostaško kakor za časa grofa Badenija. To se je tekom zadnjih dni jasno pokazalo. Pri volitvi v delegacijo so nemški poslanci iz Češke sklenili s češkimi poslanci kompromis in hvaležno vzprejeli iz čeških rok nekaj mandatov. Wolf je zategadel nemškonapredno in nemškonacionalno stranko v javni seji ostro prijel in jej po vsi pravici očital, da se je izneverila svečanim svojim obljubam in prisegam. Schönerer pa je v petek na shodu v Bodenbachu razglasil nemško „Gemeinbürgerschaft“ za neveljavno in napovedal nemškonapredni in nemškonacionalni stranki najljutejši boj.

Nejedinost nemških poslancev je s tem očitna in eklatantno dokazana, a kdor misli, da se bodo valed tega razmere v državnem zboru premenile, kdor misli, da bo zdaj laglje izhajati z nemškimi strankami, tisti se jako moti. Razpor mej nemškimi strankami bo parlamentarne razmere še poostiril.

Zaman je tajiti dejstva in dejstvo je, da je

zlasti Wolf s svojo neutrudno, neustrašno in energično agitacijo fanatizoval vse avstrijsko nemštvo v taki meri, da je izgubljen vsak politik, kdor se boče umakniti s pota najradikalnejše opozicije in se izgubiti na livade, koder cvetó rožice kompromisov. Usoda dr. Steinwenderja, dr. Schückerja, Richterja in drugih odločno nacijsionalnih in razmeroma radikalnih nemških politikov svedoči, da so avstrijski nemški volilci pripravljeni, pahniti s poslanskega stola vsacega, kdor ne prisega na Wolfova načela. Wolf še ni vsegamoč, v nemških poslanskih krogih je celo jako neprijubljen, ali ideje njegove, za katerih razširjenje dela s čudovito vztrajnostjo, so prešle večino nemškega bivalstva.

Nemški poslanci vedó to prav dobro in zato si bodo skušali s kar mogoče radikalnejšo opozicijo ohraniti zaupanje svojih volilcev. Že Steinwenderjevo postopanje priča to. Tisti Steinwender, ki je pred dobrim tednom na shodu voditeljev nemških strank glasoval za opustitev obstrukcije, je radi nevolje svojih volilcev moral sam naznaniti vladi, da začnó nacijsionalci tekom štirinajstih dni obstrukcijo, ako vlada ne ugodí njih zahtevam. Nemški poslanci bodo tekmovali, kdo bo tiral odločnejšo in brezobzirnejšo opozicijo. Če se bodo časih tudi mej seboj grizli, če časih tudi ne bodo solidarno postopali, na jeden smoter bodo delali vsi, na to, da vlada ne dobi ne nagodbe, ne proračuna in ne rekrutov.

Po Veliki noči se začne veliki ples in tedaj se pokaže, da so Nemci ne samo jedini v svojih smotrib, ampak tudi v sredstvih, da je pa pri njih delu popolnoma vse jedno, če jih združuje bratska ljubezen ali mejsebojna zavist in strah pred volilci.

Borba za Kubo.

Zadnje ure španskega vladanja na Kubi se bližajo, in že zdaj ni več dvoma, da obvelja načelo „Ameriko Američanom“.

Ustaja na Kubi traja že skoro pet let, a vse španske krutosti in grozovitosti je niso mogle udušiti. 60.000 španskih vojakov že počiva v kubanski zemlji, denarne žrtve, katere je ustaja naložila

Španski, so ogromne, a vzlic temu nima nič upanja, da si ohrani biser antilskih otokov, neizcrpnih zakladov polno Kubo. Ponudila je sicer ustašem avtonomijo, toda ustaši sedaj niso zadovoljni s tem, kar bi bili še lani vzeli z obema rokama, ker vedo, da se zavzemo za osvobojenje Kube — Zjedinjene države.

Te preže že dolgo let na Kubo in so tudi sedanji ustanek materijalno in moralno krepko podpirale, hoteč na ta način utruditi Španko. Zjedinjene države so v svojem osrednjem parlamentu opetovano razpravljale tako da so kubanskim ustašem delale upanje na osvobojenje, povrh pa so zalagale ustaše z orožjem in z živili. To je staro nasprotje mej Španci in Yankeeji čedalje bolj postrovalo, dokler se ni zgodila katastrofa, katera je dala Zedinjenim državam že davno zaželeni povod, nastopiti naravnost proti Španki.

V havanskem pristanu se je pred kratkim potopila največja vojna ladija Zedinjenih držav in sicer vsled eksplozije. Zjedinjene države so poslale na lice mesta posebno komisijo, katera je dognala, da so eksplozijo prouzročili zunanji uzroki, to se pravi, da so jo prouzročili Španci. Sicer je tudi španska vlada poslala komisijo, katera je stvar preiskala in prišla do prepričanja, da se je eksplozija primerila na ladiji, da torej Španjcev ne zadene nobena krivda, toda Zedinjene države se drže izreka svoje komisije in se po njem ravnaajo.

Zjedinjene države so se zadnje tedne že krepko pripravljale na vojno. Denarja imajo dovolj na razpolaganje, ali izurjene vojske nimajo, in tudi vojna mornarica ni posebno velika v razmerju s špansko mornarico. Zjedinjene države so pomnožile svojo mornarico z raznimi trgovinskimi ladjami in nakupile so tudi več vojnih ladij od drugih držav, tako da so zdaj vojne sile Zedinjenih držav, če upoštevamo vse momente, precej jednake španskim. Ako pride do vojne, je vender gotovo, da zmagajo Zjedinjene države, ker imajo dovolj denarja, ker imajo na svoji strani kubanske ustaše in ker so v neposredni bližini Kubi, dočim je Španka v največjih finančnih stiskah in se jedva giblje.

LISTEK.

Samomorilec.

Spisal Karol G.

Srečal sem ju vsaki dan. Vselej, kadar sem že v daljavi zagledal tista dva mala klobučka z belimi peresi, izpod katerih sta gledala dva para prekrasnih oči tako nedolžno v lepi svet, vselej se je razburila moja kri, in krčevito sem stiskal pesti v svojem kosmatem haveloku. Šele ko sem sedel doma pri mizi, in je enakomerno tikanje stenske ure polnilo tihoto mojega komptoarja, umiril sem se zopet polagoma.

Bil sem torej grozno zaljubljen, a vedel nisem v katero! Premišljeval sem in popraševal svoje sentimentalnostjo napolnjeno srce, katero ljubim bolj in vedno sem dobil enak odgovor: „obe!“ Vsaka zase je bila že očarujoče angeljsko bitje, in vender nisem vedel, za katero bi se odločil. Ako sem srečal Marto samo, zdelo se mi je, da ni tako dražestna, kakor takrat, ako jo roko v roki spremlja njena prijateljica Lucija. Njen obraz, njene plave oči, njene vedno smehljajoče se ustnice niso bile tako zapeljive, kakor tedaj, ako je v spremstvu čeblijačo prijateljice šla mimo mene. Strašno sem trpel!

Sentimentalnost mojega srca je rasla dan na dan, in grozno, polni trpljenja so mi minevali dnevi.

Moje telo je razjedalo hrepenenje brez utehe. Ves moj napor je ostal brezuspešen. Obeh nisem mogel imeti, a jedne same nisem hotel. Razvidel sem, da mi ni mogoče več živeti, in sklenil sem, končati svoje grozne muke.

Bilo je lani osorej.

Nežna pomladanska sapica je pihljala v moj obupani obraz, in novorojeni žarki mladega solnca razobešali so se brez upljliva po mojem truplu, ko sem hitel urnih korakov svojo „zadnjo“ pot. Hlastno se je oziralo moje oko „zadnjikrat“ po prebujeni naravi, in trdi moji koraki so odmevali po tlaku, jednako pogrebnim zvonovom. Oh! strašna pot!

Srce me je bolelo. Dolgo sem tuhtal, da bi si izmislil kako originalno, non plus ultra novo vrsto samomora, zakaj plagijator nisem hotel biti niti v umiranju. Toda — zaman. Revolver, vrv, nož, voda, vlak, skok s strehe, strup, zadušenje, lakota... moj Bog, to vse je dandanašnji šablonsko, starokopito, neizvirno in banalno navadno! A kako naj umrem originalno!? Če bi imel balon, dvignil bi se 1000 m nad Ljubljano ter se vrgel iz njega prav v tistem hipu, ko bi stopili Marta in Lucija na Turjaški trg, tako, da bi se razletel v tisoč koscev baš pred njima. Toda, prosim Vas, kje naj dobim v Ljubljani balon! In če bi ga tudi dobil, s čim naj bi ga plačal — jaz — ubogi uradnik z mesečnimi

40 gld?! — Ali pa če bi mi posodil kdo kak top! A kdo?! Topničarjev ni več v Ljubljani, paznik na Gradu pa ga niti ne sme posoditi! — Vrag, človek v Ljubljani niti ne moreš izvirno umreti, in plagijator sem moral postati prvič v svojem življenju, oziroma v svoji smrti!

A poginiti sem hotel vsaj komplicirano! —

Stopivši v odrejeno kabino Slonovega kopališča, sem slekel svojo obleko in položil šestkrat nabiti samokres na ozko zofo tik banje. Spomnil sem se tedaj, da nisem pustil doma nikakega obvestila glede svoje smrti. V usnjati beležnici je ležala vizitka in napisal sem na njo: Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda!“ Danes popoldne ob dveh trinajst minut se je ustrelil lastnik te vizitnice v banji Slonovega kopališča. Vzrok samomoru je ljubljanski dolgčas. —

Nato sem snel na steni viseče ogledalo ter je postavil nasproti kamenitni banji, prijel za samokres ter stopil v vodo, iz katere je puhtela prijetna soparica na moj goli život. Mehanično me iskala moja desna roka po desnem sencu primerne prostora. V ogledalu pa sem zagledal bleđ, grozno spačen obraz, kateri za hip nisem spoznal. Nehoté sem se zagledal v ta obraz. Jednakomerno se je vzdigovala sopara ter pokrila polagoma tudi ogledalo. Obraz moj je izginil v ogledalu, po mojem hrbtu so cur-

Ako pride do vojne, bo vsekakor ljuta, ker zastavi Španka vse svoje sile, da si ohrani Kubo, toda morda še ni izgubljeno vse upanje, da se navzlic ogromnim pripravam za vojno vendar še ohrani mir.

Zjedinjene države hočejo za sedaj zahtevati, naj Španka naredi konec vojni proti kubanskim nastahem in naj ustvari na Kubi take razmere, da bode z njimi prebivalstvo zadovoljno, naj torej sklone mir z ustaši, a če bi Španka tega ne hotela storiti, potem bi je Zjedinjene države k temu siloma primorale. Odločitev, ali naj vlada mir ali naj pride do vojne, je torej v rokah Španke, ona odloči sama o svoji usodi. Kako se odloči, tega ne more nihče vedeti, a bodi karkoli, za Evropo je pri tem nevarnem konfliktu najvažnejše to, da pri njem ni direktno interesovana in se torej ni bati, da bi bila vanj zapletena.

V Ljubljani, 29. marca.

Nagodbeni predlogi, ki so se obljubljali za današnjo sejo, so se odložili bajé preko Velike noči. Prvo čitanje predlogov je pred Veliko nočjo itak nemogoče, ker se morajo izvršiti prej debate o Thunovi izjavi in o ministerskih zatožnicah. Parlamentne počitnice se začno s 1. aprilom.

Češki radikali proti Mladočehom. „Radikalni Listy“ objavljajo manifest čeških radikalcev, s katerim napovedujejo Mladočehom neizprosno boj radi sedanje njihove politike. Manifest obsoja Kaizlov vstop v Thunovo ministerstvo tako-le: Dasi ni izpolnjena niti jedna čeških zahtev, je vstopil dr. Kaizl brez vsakega pogoja v cisltvansko ministerstvo ter je prisegel na ustavo, drugi češki voditelji pa so ta čin odobrili. Vlada ni v svoji izjavi z nobeno besedico omenila narodnih ali državnopravnih čeških zahtev, četudi sedi v njej zastopnik Čehov. Časi poniževanja se torej zopet vračajo in voditelji peljejo češki narod v avstrijski jarem. Zato pa naj dvigne narod svojo državnopravno zastavo, katero so vrgli proč voditelji ter se „vdinjali“ za ministre. Le s politično samostojnostjo, le s polno avtonomijo, le z reformo dež. zbora se morejo zadovoljiti Čehi. — Manifest je podpisal odbor političnega kluba „Neodvislost“ in člani državnopravnega odbora v Rovnicah, Kolinu, Časlavi, Češ. Brodu, Podiebradu i. dr.

Ruski časopisi o notranji avstrijski politiki. „Novosti“: Nemška opozicija se očividno opira na Nemčijo, in v tem tiči resna nevarnost za bodočnost Avstrije. Večkrat so že skušali avstrijski Nemci trozvezo, zlasti pa zvezo z Nemčijo po svoje izrabiti. Dogodki v avstrijskem parlamentu izgubljajo vedno bolj svoj lokalni značaj ter pridobivajo vseevropsko važnost. „Novoje Vremja“ pa menijo, da je jedina rešitev Avstrije federalizem v relativno skromni obliki avtonomije dežel. Je-li grof Thun razume to potrebo, pokaže bodočnost.

Crispi odložil mandat. Vsed parlamentnega izreka „politične graje“ je odložil Crispi svoj

ljale počasi male vodene kapljice ter padale zopet v vodo...

Zazeblo me je in tresel sem se po vsem životu. Pripognil sem kolena, in gorka voda se je ovila okoli telesa. Kako prijetno!

Omamila me je soparica in zamižal sem. Še zadnje sanjarenje naj si privoščim! Pred mojimi očmi se je zibala slika krasnih devotk, te se mi smijala koketno v obraz. V začetku pokrita z megleno tančico, približevala se mi je čedalje bližje in krasnejše. Poln sreče in ljubezni sem zrl v to sliko. Meglena tančica je počasi izginevala, in že sem razločil natanko obraze oboževanih deklic. Kakor od gorkega solca obsevani biserji so se zalesketale male, alabasterske bele nožice meni nasproti, ter z najvznemirnejšimi plesi razburile moje kri. Na ustnih mojih so zagoreli poljubi, in že sem stegnil roki, hoteč objeti krasno prikazen... v tem hipu sem ležal na hrbtu na dnu banje ter brcal z nogama in tolkel z rokama, da je drla voda po sobici. Gorka, a zoperna voda je napolnila mesto poljuba moja usta, ušesa in nosnice...

Ko sem zopet stal na suhem, rezgetajoč kakor nadušljiv konj ter praznil polna usta, zabliščala se mi je cev samokresa v dnu banje, a napolnjena je bila z vodo...

To je bil moj prvi in zadnji samomorski pokuš, ki me je ozdravil vseh bolečin popolnoma.

mandat. Poroča se, da bode Crispi v Palermu, kjer ima še vedno največjo veljavo, zopet — kandidiral. Nekateri časopisi pa menijo, da se bode politiki začasno povsem odtegnil, zlasti še zategadel, ker ga muči očesna bel, da je operacija nujno potrebna.

Špansko-amerikanski konflikt se poostruje. Mac Kinley je sporočil kongresu šele včeraj vseh znanih preiskav gledé „Maine“, a listi že razpravljajo vsebino Kinleyevega sporočila. Zjedinjene države bajé ne bodo zahtevale odškodnine, ampak bodo prepustile Španiji, da jo sama ponudi. Dotična nota navaja 6. točko zadnje špansko-amerikanske pogodbe, s katero se zavezujeta oba dela, da varujeta drug drugega ladije. — Iz Berolina pa se že javlja, da sta se zastopnika Amerike in Španije vrnila vsak v svojo domovino, s čimer bi bile vse zveze pretrgane. Toda to poročilo ni resnično. — „Neue Freie Presse“ objavlja članek, v katerem izraža nekdo, ki pozna dobro razmere v Washingtonu in značaj Amerikancev, misel, da sedaj nikakor še ni dozorel konflikt tako daleč, da bi bila vojna neizogibna. Amerikanci so bili že bolj razburjeni ter so se še bolj oboroževali, končno pa je vendarle zmagal razum nad srcem. Mac Kinley in vodja zunanjih del, dr. tajnik mr. Sherman sta jako miroljubna moža, ki se bodeta upirala vojni do zadnjega hipa. Sicer pa Amerikancem ni dosti za Kubo, s katero pridobe le kakih 100.000 zamorcev in prav toliko Španjcev, ki bi delali večno zgago.

Dopisi.

Iz Gradca, 27. marca. (Policijska morda) Dne 26. t. m. je imelo akad. tehniško društvo „Triglav“ svoje peto redno zborovanje v restavraciji „Tonnethof“. Druga točka dnevnega reda se je glasila: „O zadnjih dijaških nemirih na avstrijskih vseučiliščih“ — predava phil. Dav. Majcen. Navadno k našim zborovanjem ne prihaja policijski zastopnik, če ni kaj posebnega. Po mnenju slavne policije pa je takrat bilo nekaj posebnega. Prišel je policijski zastopnik Pešec in prepovedal naznanjeno predavanje, češ, slavna policija graška misli, da tako predavanje slovenskih akademikov ne izobražuje, a društvo da ima po svojih pravih namen, izobraževati slovenske visokošolce v Gradcu. Predavanje ni bilo politično! O dijaških razmerah, kako težavno stališče imajo nemški akademiki na nemških vseučiliščih, kako naj se organizujejo v tujih mestih v sredi nemškonacionalnega življa, kaké bistvene razlike so mej nemškoburševskim in slovanskomodernim dijaštvom, zakaj so morali nasprotovati slovanski akademiki vprizorjenemu štrajku — o vsem tem govoriti in razpravljati ni samo pravica, ampak tudi dolžnost slovanskih visokošolcev. Policija nima niti pravice niti možnosti, da bi presojala, kaj nas izobražuje, kaj ne. Sicer pa je oblastvom naša izobrazba bore malo mar. To se je pokazalo ob času dijaških demonstracij na vseučiliščih. Ali smo se takrat izobraževali? Kje je bila takrat nadzorovalna oblast? Takrat je bilo dovoljeno pravo banditstvo v prostorih vede in znanosti; mi ne smemo o golih dejstvih, katera se naše izobrazbe, naše osebné akademiške svobode neposredno dotikajo, niti objektivno govoriti! Kako more slavna graška policija vedeti, ali je kako predavanje, katerega niti črke ne pozna razven naslova — predavatelj namreč niti začeti ni smel; predavanje se policiji ni predložilo, ker to ni navada — izobraževalno, ali ne? Po društvenih pravilih je vsakemu členu na prosto voljo dano, da si izbere kateri koli predmet za predavanje. Mej predavanji in govori je zavzemalo dijaško vprašanje vedno prvo mesto, in nikdar prej ni prišlo policiji na misel, prepovedati takaa razpravljanja pri društvenih shodih. Kar se je razpravljalo na dolgo in široko ves čas po političnih listih, znanstvenih in leposlovnih revijah, domačih in vnanjih časopisih, o čemer je smel pisariti zadnji pisac najzadnega zakončnega lista, o tem se ne sme na shodu akademiškega društva niti ziniti, dasi se vse tiče v prvi vrsti ravno slovanskih akademikov! Lepa akademiška svoboda, vredna, da se dene v okvir in obesi na steno! Seveda nemško dijaštvo sme prirediti politične shode na vseučiliščih in zunaj vseučilišč, kjer se ščuje proti Slovanom in neti sovraštvo in zaničevanje drugorodnih plemen! To je izobraževalno!! Zbrani Triglavani so ogorčeno protestovali zoper to nečuveno, samovoljno postopanje policijskega zastopnika in sklenili storiti potrebne korake, da se neutemeljena prepoved umakne. Društveni predsednik se je obrnil takoj na dr. Sušteršiča, kot predsednika „slovanske krščanske narodne zveze“ v državnem zboru, in dolžnost slovanskih poslancev je, braniti z vso odločnostjo na pristojnem mestu naše akademiške pravice in svobodine. Akademiške oblasti postopajo z nami „avtonomno“, na vseučiliščih — vsaj v Gradcu pod znanim Thauerjem — smo „vogelfrei“; če smo izročeni še policiji na milost in nemilost, — potem — — —!

„Stara pesem“.

(Nova opera Viktorja Parme.)

Vsi hrvatski dnevniki se obširno bavijo z novo opero slovenskega skladatelja g. V. Parme. Dotim se glasé ocene o libretu Menascija navadno precej neugodno, složni so gledé glasbenega dela „Stara pesmi“ vsi listi, da je komponist v Hrvatih in Slovencih jednako priljubljen „Kseniji“ s svojo novo opero v marsikaterem oziru lepo napredoval. Izmej ocen navajamo le nekatere.

„Obzor“ piše: Talent slovenskega skladatelja V. Parme ne pozna uklanjanja okusu mase, nego govori tako, kakor mu je pri duši, in z veseljem naglašamo, da se očividno in lepo razvija. Nova Parmova opera kaže v umetniškem pogledu tolik napredek napram „Kseniji“, da moremo vrlému komponistu sedaj mirno prorokovati lepo bodočnost... Po vsej glasbeni dispoziciji opere se vidi, da je Parma hotel napisati lahko, bolj lirsko, nego refleksivno glasbo... Najbolje se mu je posrečil drugi čin s prekrasno glasbo. Da je Parma mojster instrumentacije, to je pokazal s svojo „Ksenijo“, a vendar nas je to pot iznenadil in očaral s krasnimi, novimi orkestralnimi efekti. V „Stari pesmi“ so mesta, ki postanejo prav tako popularna, kakor in termezzo iz „Ksenije“, tako n. pr. zbor pažev in melodramski valček v drugem činu...

„Hrvatska Domovina“ poroča: Libretist Menasci je napravil iz Heinejeve „Stare pesni“ tri slike, ne treh činov, in k tem slikam je napisal g. Parma v slogu simfonije glasbo, a je simfoniški slog radi izpremembe včasih pretrgal z živahnejšo ritmiko. Ouvertura je simfonija, ki nam kaže vsebino treh slik. V njej kakor v vsem delu je glasbenik zopet dokazal, da se razume na orkestralne efekte...

„Narodne Novine“ javljajo: Mnogo bolje kakor libretist se je obnesel komponist V. Parma, ki je s „Ksenijo“ dokazal znamenit dar, a „Stara pesmijo“, da razpolaga z neizopljivim virom melodij in z briljantno instrumentacijo. Predigra kakor tudi pečna glasba vseh slik izdajata duhovitega avtorja, ki stvarja umetniško celoto...

„Agramer Zeitung“ meni: Škoda je, da ni g. V. Parma našel boljše snovi za svojo ljubko nadarjenost. Njegova melodčna spretnost se pojavlja v vsakem taktu; kar daje talentu Parme posebno veliko vrednost, je njega stremljenje, da bi ostal vedno melodičen; to se mu večinoma prav lepo posreči. Kritiki pa pogreša v obeh dosedanjih Parmovih operah dramatičnost, zato mu priporoča, naj se loti poslej operete in fine baletne glasbe...

„Agramer Tagblatt“ pa sodi: Parma je žel tudi s svojim najnovejšim delom mej hrvatskim muzikaličnim občinstvom najživahnejše priznanje. Vsekakor pa je napaka, da je navelo gledališčno vodstvo „Stara pesem“ na gledališčnem listu kot opero. Skladatelj imenuje to delo muzikalično romanco, in to je v resnici. V okviru tega glasbenega žanra je „Stara pesem“ jako zaslužno delo, polno lepih melodičnih idej in v tehnično dovršeni izdelavi... Oblika glasbe je bolj simfonična, z mnogimi lepimi in skrbno izvedenimi orkestralnimi nakiti in radodarno vsejanimi melodičnimi ozaljšavami. Šele v tretji sliki se dvigne glasba do popolne dramatične višine. Parma se je tudi to pot izkazal mojstra v tehniki in pravcatega Kreza v melodijah. Čisti Wagnerijanci njegove glasbe n kakor ne bodo hvalili, toda tudi oni bodo našli pri njej globok poetičen vžitek.

Iz vseh teh različnih glasov si moremo napraviti sami sodbo, da je „Stara pesem“ prava sestra ljubke „Ksenije“. Lirsko-nežni značaj, melodioznost in briljantno instrumentacijo imata obe operi skupno. Skupno pa imata tudi slabo stran: nedramatičen in romantično meglen libreto. „Stara pesem“ se uprizori na slovenskem odru takoj spočetka prihodnje sezone; tedaj se seznanimo i sami z mlajšim detetom dražestne Parmove Muze!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. marca.

— (Volitve v komisijo za osebno dohodarino.) Pri današnji volitvi davkoplačevalcev III. razreda je bilo oddanih 233 glasovnic, in so dobili slovenski kandidati gg. Kunc 139 in Sušnik 137 glasov, kot člana; Belič 136 in Plantan 129 glasov pa kot namestnika. Nemški kandidati: dr. Gratzy in Kirbisch kot člana, Fischer in Randhartinger kot namestnika so ostali v manjšini: prva dva sta dobila po 89, druga dva po 85 glasov.

— (Iz uradniških krogov) se nam piše: Da Ljubljano radi draginje lahko skoraj na prvo mesto uvrstimo, je gotova stvar, in opetovano se nam je že pripovedovalo, da se na Dunaji ali v Gradcu ceneje in boljše živi, kakor v Ljubljani, kjer prodajalci živil mnogokrat brez pravega povoda cene zvišujejo kakor jim drago. Če Peter drago prodaja, naj pa še Pavel, si mislijo. Če se ne motimo je že bivši finančni minister Plener nameraval nekaterim mestom radi izjemnih draginskih razmer postaviti potom izvišati aktiv. doklado, mej katerimi mesti

se je tudi Ljubljana imenovala. G. dež. predsednik baron Hein slikal se nam je že večkrat kot iskren prijatelj uradništva, in prav hvaležni smo mu za vse, kar je do sedaj storil za nas. Da pa je ljubljansko uradništvo res še izjemnih podpor potrebno, priznal nam bo gotovo gosp. baron Hein sam, posebno če si dovoljujemo, ga opozoriti na njegov govor dne 26. marca t. l. v XVI. seji kranjskega deželnega zbora, pri obravnavi učiteljskih plač, v katerem je sam priznal izjemno draginjo v Ljubljani in se prav krepko potegnil za zvišanje stanarine ljubljanskim učiteljem. Pravičilo in zelo potrebno bi bilo, da se gosp. dež. predsednik, ki ima na pristojnem mestu gotovo upljivo besedo, vnovič zavzame za ljubljansko uradništvo, in še za tekoče leto pri vladi izposluje potresno doklado, kakor je bajé obljubil to storiti vsako leto do regulacije uradniških plač. Ljubljansko uradništvo mu bo za ta čin gotovo prav hvaležno.

— (Repertoar slovenskega gledališča) Pri zadnji operni predstavi v tekoči sezoni, ki bo ob enem častni večer obče priljubljenega tenorista g. Raškovića, se bodo peli določeni komadi v naslednji vrsti: Najprej druga prememba iz tretjega dejanja opere „Trubadur“, potem zadnje dejanje opere „Rigoletto“ in naposled cela opera „Ksenija“.

— (Zadruha brivcev in frizerjev v Ljubljani) je imela svoj redni letošnji občni zbor v gostilni „pri Kroni“. Pri tej priliki se je soglasno odobril zapisnik zadnjega občnega zbora, kakor tudi zadržni račun za leto 1897. Namesto odstojnih tih odbornikov in dveh namestnikov so bili v zadržni odbor voljeni gg. Oton Fettich Frankheim, Stefan Kostanec in Matija Podkrajšek kot odborniki, in gg. Bernhart Doležal in Josip Milković pa kot namestniki. Odbor bolnišne blagajne in razsodišče se je volil povsem na novo ter so bili izvoljeni v odbor bolnišne blagajne gg. Aleksander Gjud kot načelnik, Stefan Kostanec podnačelnik, Engelbert Franchetti zapisnikar in blagajnik, Mijo Nežić, Dragotin Kreutz, Vilko Našić, Josip Kuzman in Martin Steiner kot odborniki; Oton Fettich-Frankheim, Josip Miković, Ivan Noll in Josip Canki pa kot namestniki. V nadzorovalni odbor so bili izvoljeni gg. Bernhart Doležal Matija Podkrajšek, Vilko Brauning in Bonifacij Borošič, namestnik Franjo Ferhula. V razsodiški odbor so bili voljeni gg. Aleksander Gjud kot načelnik, Oton Fettich-Frankheim podnačelnik, Engelbert Franchetti zapisnikar, Alojzij Hubjano, Josip Canki in Vilko Našić kot odborniki; Stefan Kostanec, Mijo Nežić, Dragotin Kreutz in Juraj Zupčić kot namestniki. Pri tej priliki vzelo se je tudi delovanje zadržnega staveštva v letu 1897. na znanje ter odobrilo mnogo važnih nasvetov.

— (Moještarski tečaji za stavbene mizarje) Po naročilu c. kr. trgovskega ministerstva priredi c. kr. tehnološki obrtni muzej na Dunaji kakor minolo leto moještarske tečaje za stavbene mizarje. V teh tečajih se bode poučevalo v strokovnem risanju, o delu v delavnicah, o predložitvi proračunov in ponudb, o tehnologiji pomočnih sredstev, o orodjih in strojih za obdelovanje lesa, o obrtnem knjigovodstvu in kalkulaciji. Tečaji trajajo po 8 tednov in bodo štirikrat v letu. Za sprejem v tečaj imajo pravico prositi stavbeni mizarji moještari in pomočniki, če jih priporoči županstvo, zadruga ali strokovno društvo. Prednost imajo oni, ki zamorjo dokazati strokovno izurjenost, dalje moještari pred pomočniki in mej poslednjimi zopet taki, ki nameravajo v kratkem svoj obrt samostojno izvrševati. Slednjič se more ozirati le na take prositelje, ki so dosegli že starost 24 let in niso prekorčili 45. leta in so že vojaščine prosti. Ker se pouk vrši le v nemškem jeziku, je potrebno, da so obiskovalci tečajev vsaj v toliko možni nemščine, da morejo slediti predavanjem. Prošnje za vsprejem v tečaj je vložiti na ravnateljstvo c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja (Dunaj, IX/2, Währingerstrasse 59). Vsaka prošnja ima obsegati: starost prositeljevo, koliko časa je že moještarski, oziroma pomočnik, v katero trgovsko in obrtniško zbornico je pristojen, in naznaniti je tudi najbližjo železniško postajo, če v stanovanjsko prositeljevem ni železniške postaje. Prositelj mora navesti tudi, v koliko je že izurjen v strokovnem risanju, in kje si je to znanje pridobil. Učnina znaša 40 gld. in vpisnina 2 gld. Manj premožnim se omogoči obisk z oprostitvijo učnine in s podelitvijo ustanov. Prošnje za oproščanje učnine je vložiti pri ravnateljstvu c. kr. tehnološkega muzeja. Prošnje za ustanove je pa nasloviti na c. kr. trgovsko ministerstvo, a je iste vložiti pri omenjenem ravnateljstvu in se jim mora poleg jednega gori omenjenega priporočila priložiti še ubožno spričevalo in domovinski list. Moještari naj prilože obrtni list; vojaške prehodnice in delavske knjižice naj se ne prilagajo. Ustanove znašajo za obiskovalce stanujoče na Dunaji po 80 gld. za moještare in po 70 gld. za pomočnike; za vnanje obiskovalce po 120 gld. za moještare in po 95 gld. za pomočnike; razun tega se vnanjim stipendistom povrne vožnja v III. razredu osebnega vlaka na Dunaj in

nazaj. Vpisnino mora vsak obiskovalec plačati. Komur se dovoli ustanova, ta je ob enem oproščen tudi učnine. Prošnje na ravnateljstvo c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja so kolka proste. Tudi prošnje na c. kr. trgovsko ministerstvo so kolka proste, če jim je priloženo ubožno spričevalo. Leta 1898 bodo, kakor omenjeno, zopet 4 tečaji, in sicer trije pred velikimi počitnicami, torej od januarja do julija in četrti konec jeseni. Prošnje za vsprejem v jednega teh tečajev se vložijo lahko vsak čas. Zela glede uvrstitve v določeni tečaj se bode po možnosti upoštevala. V jeden tečaj se pa more sprejeti le 12 obiskovalcev. Razglasilo o teh mizarjskih tečajih je vsakemu na ogled tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— (Povozil je) včeraj popoldne na Tržaški cesti neki prevozniki hlapec Marijo Lušina, delavko z Dragomerja, katera je bila lahko telesno poškodovana.

— (Aretovanje.) Mestna policija zaprla je danes hišnika B. D. „na Zelenem hribu“, ker so mu prišli na sled, da je kradel ječmen in ga prodajal. — Včeraj pa so bili prijati trije delavci, ki so na sumu, da so pokradli posestniku in trgovcu I. B. več starega železa.

— (Ukradene kokoši.) Danes ponoči ustavila sta dva policijska stražnika v kolodvorskih ulicah nekega človeka, kateri je nesel nekaj skritega pod suknjo. Ker se jima je sumnil zdel, zahtevala sta, da jima pokaže, kaj nese pod suknjo, in ko se je branil to storiti, sta mu odvzela suknjo in dobila pri njem dve kokoši, kateri pa je takoj spustil na tla in hotel pobežati. Stražnika pa sta vjela njega in kokoši. Na vprašanje, kdo je in kje je dobil kokoši, dejal je ustavljenec, da je župan s Černuš in da je kokoši hotel vtihotapiti v mesto, in jih nesi svoji sestri v Trnovem. Pozneje pa so se dobile pri njem delavske bukvice na ime Janeza Kristanca iz Tarboj v Smledniški občini. Kokoši, ki se nabijate sedaj pri ječarju na magistratu, ste gotovo kje v mestu ukradeni. Kristanc je imel pri sebi tudi kos sveče, s katero si je najbrže svetil, kadar je iskal kokoši po hlevih. Bil je bajé že sedem let zaprt.

— (Železnica Trebnje - Mokronog.) Železniško ministerstvo je pri reviziji proge dne 17. januarja t. l. odobrene projekte pripoznalo za podlago nadaljnjemu postopanju v tej stvari.

— (Tretji glasbeni večer „Dolenjskega pevskega društva“ in „Glasbene Matice“ v Novem mestu) bo v soboto 2. aprila t. l., ob osmi uri v čitalnični dvorani v Novem mestu. Iz prijaznosti sodelujejo učitelji „Glasbene Matice“ v Ljubljani, gg. prof. K. Hoffmeister, Jul. Juneč, Jos. Vedral. Cene prostora: Sedeži v prvih petih vrstah po 2 gld., od šeste vrste dalje po 1 gld. 40 kr., za člene obeh imenovanih društev polovica navedenih cen. Stojišče po 50 kr., za dijake po 30 kr. Program z besedilom pesnj po 10 kr. Vstopnice se dobivajo v trgovini gosp. Jos. Medveda v Novem mestu, na dan koncerta od 7. ure zvečer dalje pri vходу v koncertno dvorano.

— (Občni zbor „Posojilnice na Slapu pri Vipavi“) vršil se bode v četrtek dne 31. t. m. popoldne ob 3. uri v šolskem poslopju na Slapu.

— (Hrvatske novice.) Iz Zagreba se nam piše: Sodišče je nekaj mladih ljudi, kateri so za mazali nove poštne nabiralnike, obrodilo na 5 dnij v zapor. Jednako, kakor v Zagrebu, se je s pošt-nimi nabiralniki zgodilo v Sisku, Karlovcu, v Petrinji, v Samoboru in v Varaždinu. — Famosni Krajesowics de Illok, prej Spitzer, postane bajé predsednik stola sedmorice; predstojnik naučnega oddelka bivši pravaš in sedanji madjaron, prof. dr. Pliverić; intendantom hrv. gledališča je na mesto dr. Mileta določen vladni uradnik Herrenhäuser, kanonik Krapac, pa, kateri govori pri vsaki priliki samo madjarsk ter je sploh znan kot strupen madjaron, postane pomožni škof.

* (1000. predstava) pod sedanjim vodjo zagrebškega gledališča, dr. Stefanom pl. Miletičem se bode igrala danes, v torek. Uprizori se narodna igra „Graničarji“. Tekom Miletičevega vodstva od 1. sept. 1894 do 29. marca 1898. je bilo uprizorjenih 160 novitet (dram, oper, operet in baletov); mej temi je bilo 30 hrvatskih in 21 drugih slovenskih

* (Vereščaginova slikarska razstava) bode trajala mesec dni, t. j. do konca aprila. K otvoritvi se pripelje Vereščagin sam v Zagreb. Da se omogoči narodu čim najlažji poset izložbe, bode znašala ob nedeljah in praznikih vstopnina samo 20 kr.

* (Najbogatejše dete na svetu) je gotovo najstarejša hčerka ruskega carja. Ko se je porodila kneginja Olga, je vložil za njo car dvanajst milijonov goldinarjev v angleške in francoske banke.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 29. marca. V današnji seji poslanske zbornice je novovoljeni Hofer, pri staš Schönererjev, storil obljubo. Odsotna sta bila tako Schönerer kakor Wolf. Hofer je zakričal: Obljubim in sosebno obljubim, da se bom boril brezobzirno za pravice nemškega naroda. (Veslost.) Potem je zbornica nadalje-

vala razpravo o izjavi ministerskega predsednika. Menger je govoril tako dolgočasno in neslano, da ga niti njegovi ožji somišljeniki niso poslušali. Končal je z napovedjo najostrejšje opozicije. Šusteršič je rekel, da je stališče „Slovanske krščanske narodne zveze“ napram vladi spoznati iz zvezinih principov in iz dejstva, da pripada desnici. Zveza hoče ostati zvesta programu desnice in združena z desnico delati za njega izvedenje. V izjavi ministerskega predsednika pogreša govornik zlasti dvojega. Ministerski predsednik ni omenil verskega momenta in se ni izrekel glede jezikovnega vprašanja. Členi „Slovanske krščanske narodne zveze“ zahtevajo izvedenje jednako-pravnosti, toliko bolj, ker so zastopniki zatiranih narodov. Govornik je pojasnil razmere na Slovenskem, v Dalmaciji in v Gališki in končal z izjavo, da bo Zveza podpirala vladino prizadevanje, zagotoviti redne parlamentarne razmere. — Zanimiv je bil govor soc.-demokrata Daszynskega, kateri se je toplo zavzemal za nacionalno avtonomijo in zavračal bedasto trditev Schönererjevca Türka, da je Avstrija bila ustvarjena z nemško krvjo. Za Avstrijo ni tekla samo nemška kri, zanjo so prelivali kri vsi narodi, sicer pa ni nastala vsled pretakanja krvi, ampak vsled ugodnih želitev. (Občna veselost.) Govornik se je odločno izrekel zoper avtonomijo dežel, češ, vsi narodi hrepene po narodni skupnosti, celo skromni Slovenci mislijo na to, da, še židje hočejo imeti Palestino za se. Končno se je izrekel Daszynski za splošno in jednako volilno pravico. Potem je začel govoriti Lupul.

Dunaj 29. marca. Za danes je predsedstvo nameravalo odrediti večerno sejo, da bi se razpravljalo o podporah po ujmah in povodnih oškodovanih okrajev, a je to misel opustilo. Jutri bo imel Kaizl svoj ekspozé, potem se bo nadaljevala razprava o izjavi ministerskega predsednika, pojutrišnjem pa se začne razprava o nujnih predlogih. Zbornica bo imela le še malo sej. Velikonočne počitnice pa bodo trajale le do 19. t. m. Ako bi opozicija po Veliki noči začela obstrukcijo, se zasedanje takoj odgodi in se skličejo delegacije.

Dunaj 29. marca. Vlada bo zahtevala od delegacij več milijonov za pomnožitev morarice.

Dunaj 29. marca. Danes zjutraj se je v neki tukajšnji jahalnici vršil mej poslancem prof. dr. Steinwenderjem in mej urednikom „Grazer Tagblatta“ prof. dr. Streintzjem dvoboj na sablje. Dogovorjeno je bilo sicer, da mora dvoboj trajati toliko časa, da bo jeden bojnikov nesposoben za boj, a boj je bil prej končan. Nasprotnika sta le povsem neznatno ranjena, a sta se s tem zadovoljila in se pobotala. Prišla sta skupaj v poslansko zbornico, kjer je njiju hrabrost obudila veliko smeha.

Dunaj 29. marca. Redarja Glasa, kate-rega je prvi sodnik obsodil na 14 dnij v zapor, češ, da je poškodoval poslanca Cingra, ko ga je nesel iz zbornice, je apelno sodišče opro-stilo, ker je postopal po naročilu in je bil pri-moran rabiti silo.

Kolonija 29. marca. „Köln. Ztg.“ javlja, da hočejo Rusija, Francija in Angleška proglasiti grškega princa Jurija kretskim guvernerjem, tudi če bi sultan v to ne privolil. Princ Jurij potuje v Petrograd, Kodanj, London, Pariz in Rim, da se zahvali za odločitev. Bodo-li te velesile svoje posadke na Kreti pomnožile, še ni dognano, a sodi se, da se to zgodi.

Frankobrod o. M. 29. marca. „Frankfurter Zeitung“ javlja, da je Washingtonska vlada dobila obvestilo, da je Španska pripravljena odnehati, da se konflikt poravnava z lepa tako, da ne bo trpela čast Španske, da doseže Kuba kar želi in da bo ustrezno tudi interesom Zjedinjenih držav.

Madrid 29. marca. Poslanik Zjedinjenih držav Woodford je imel velevažno posvetovanje z ministrom zunanjih del, jutri pa se bode posvetoval z ministerskim predsednikom in z ministrom za kolonije.

London 29. marca. „Daily Chronicle“ javlja, da namerava Kitajska odstopiti neki privatni družbi angleških kapitalistov velik te-

